

Jednoduchá spoločnosť' na akcie - potvrdenie trendu simplifikácie práva obchodných spoločností?

Prof. JUDr. Mária Patakyová, PhD.

Právnická fakulta

Univerzita Komenského v Bratislave

Simplifikácia práva obchodných spoločností I.

- ▶ Obchodné spoločnosti pôvodne predstavovali špeciálne entity, ktoré mali svoje osobité postavenie a úlohy (verejného charakteru) - regulácia práva obchodných spoločností bola komplexná a zasahovala aj do daňových otázok, regulácie cenných papierov, pracovných záležitostí, ako aj možnej insolvencie spoločnosti
- ▶ Postupne došlo k uvoľňovaniu regulácie práva obchodných spoločností, vznikli rôzne druhy obchodných spoločností, ktoré už neplnili len úlohy verejného charakteru; od kogentnej regulácie došlo k preváženiu k dispozitívnej regulácii; mnohé ustanovenia z práva obchodných spoločností boli vyňaté do osobitných právnych regulácií (daňové právo, právo cenných papierov, insolvenčné právo, ...)
- ▶ Na právo obchodných spoločností je možné sa pozerat' ako na pododvetvie zmluvného práva, v rámci ktorého by mala prevážiť zmluvná sloboda a zásahy zákonodarcu v podobe kogentných ustanovení by mali byť minimálne
- ▶ V USA sú obchodné spoločnosti regulované zákonmi o obchodných spoločnostiach v jednotlivých štátoch (Delaware, Nevada, Kalifornia, New York, ...) a modelovým zákonom (RMBCA)
- ▶ The Simplification of the Criteria for Good Corporate Law of Why Corporate Law Is Not as Important Anymore (Edmund W. Kitch, 2005, Berkeley Business Law Journal)

Simplifikácia práva obchodných spoločností II.

- ▶ Harmonizácia práva obchodných spoločností v EÚ začala v roku 1966
- ▶ Bolo prijatých 11 smerníc a 3 nariadenia (pôvodne malo byť prijatých 14 smerníc - ale zlyhali návrhy ohľadom skupiny spoločností, cezhraničného premiestnenia sídla spoločnosti a štruktúry verejnej spoločnosti)
- ▶ Komisia v 2007 predstavila zámer simplifikácie práva obchodných spoločností, ktorej zámerom bolo:
- ▶ Komisia v akčnom pláne 2012 predstavila konkrétny zámer simplifikácie európskeho práva obchodných spoločností prostredníctvom fúzie smerníc, keďže roztrieštenosť úpravy regulácie práva obchodných spoločností v 11 smerniciach je neprehľadné

Simplifikácia práva obchodných spoločností III.

- ▶ Neopomenuteľnou súčasťou procesu simplifikácie práva obchodných spoločností na európskej úrovni bol návrh nadnárodnej súkromnej spoločnosti (Societas Privata Europae), ktorý bol pripravený Komisiu v roku 2008
- ▶ V roku 2014 Komisia predstavila svoj zámer prijatia smernice regulujúcej jednoosobovú súkromnú spoločnosť (SUP), tým, že sa jedná o smernicu, nevyžaduje si jej prijatie úplny konsenzus členských štátov, napriek tomu jej návrh ešte nebol prijatý.
- ▶ Commission Action Plan on "Modernising Company Law and Enhancing Corporate Governance in the European Union" - Frequently Asked Questions/Outcome of Proceedings: Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on single-member private limited liability companies /European Commission Memo, Proposal for a Directive on single-member private limited liability companies - frequently asked questions

Jednoduchá spoločnosť na akcie - dôvody prijatia

- ▶ Vytvorenie novej formy obchodnej spoločnosti, ktorá ponúkne komplexné riešenie pre rizikové investovanie do obchodných spoločností
- ▶ Zabezpečenie flexibilného nastavenia pôsobenia (vstupu, koexistencie a výstupu) investora v obchodnej spoločnosti nad rámec toho, čo v súčasnosti umožňujú existujúce formy spoločnosti v právnom poriadku
- ▶ Akciová spoločnosť ako aj spoločnosť s ručením obmedzeným majú z pohľadov start-up spoločností určité nevýhody
 - ▶ pri akciovej spoločnosti je to vysoký počiatočný kapitál 25.000 Eur
 - ▶ v prípade spoločnosti s ručením obmedzeným je to neflexibilné nastavenie vnútorných a vonkajších vzťahov v spoločnosti a vstupu a výstupu investora zo spoločnosti (v rámci podmienky minimálneho vkladu do základného imania vo výške 750 Eur), jednotnosť obchodného podielu
- ▶ Dôvodová správa k Zákonu č. 361/2015 Z.z. v znení neskorších predpisov - všeobecná časť

Jednoduchá spoločnosť na akcie (JSA) - potvrdenie trendu simplificácie práva obchodných spoločností?

- ▶ Analýza JSA z pohľadu:
 - ▶ Zjednodušenia založenia (vzorové dokumenty) a vzniku (elektronizácia)
 - ▶ Zníženia počiatočného kapitálu a uvoľnenie doktríny zachovania základného imania (kapitálová smernica)
 - ▶ Flexibilného nastavenia správy a riadenia spoločnosti
 - ▶ Postavenie akcionárov
 - ▶ Predstavenstvo
 - ▶ Prevody akcií (flexibilita, modifikácie)
- ▶ The SAS from the UK perspective - Regulatory competition, twins or rivals, the UK private limited company and the French SAS (Brenda Hannigan, Professor of Corporate Law, University of Southampton, UK)

Vznik a založenie JSA

- ▶ Môže byť jednoosobová (tak FO ako aj PO) - rozdiel oproti „štandardnej“ akciovej spoločnosti
- ▶ Zakladateľská zmluva alebo zakladateľská listina musia byť vo forme notárskej zápisnice o právnom úkone - kritizovaná úloha notára aj pri SUP zo strany členských štátov, ktoré tento inštitút nepoznajú a považujú ho za prekážku voľného pohybu obchodných spoločností
- ▶ Otvorenie otázky vedľajších dojednaní (akcionárskych dohôd) a ich inkorporovanie do zakladateľských dokumentov - predĺženie procesu vzniku spoločnosti, navýšenie transakčných nákladov?
- ▶ Nebol vytvorený vzor pre zakladateľské dokumenty
- ▶ The SAS from the UK perspective - Regulatory competition, twins or rivals, the UK private limited company and the French SAS (Brenda Hannigan, Professor of Corporate Law, University of Southampton, UK)

Počiatočný kapitál a delenie zisku a iných vlastných zdrojov v JSA

- ▶ Základné imanie JSA (kapitálová vybavenosť spoločnosti)
 - ▶ 1 Eur
 - ▶ nepeňažný vklad do základného imania podlieha regulácii § 59 OBZ
 - ▶ práca alebo poskytnutie služieb ako vklad do spoločnosti stále nie sú možné
- ▶ Na delenie zisku a iných vlastných zdrojov spoločnosti (zachovanie kapitálu v spoločnosti) sa použije § 179 OBZ (toto ustanovenie vychádza z transpozície druhej smernice obchodných spoločností)
- ▶ Sú testy podľa §179 relevantné v prípade, ak je znížená kapitálová vybavenosť spoločnosti na 1 Eur? Alebo je potrebné takéto zníženie vyvážiť inými mechanizmami, aby bola zachovaná ochrana veriteľov?
- ▶ Zníženie počiatočného kapitálu v spoločnosti nebolo vyvážené inými mechanizmami na ochranu veriteľov,
- ▶ Commission Action Plan on "Modernising Company Law and Enhancing Corporate Governance in the European Union" - Frequently Asked Questions/Outcome of Proceedings: Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on single-member private limited liability companies /European Commission Memo, Proposal for a Directive on single-member private limited liability companies - frequently asked questions

Správa a riadenie JSA - postavenie akcionárov

- ▶ Postavenie akcionárov
 - ▶ Vydávanie akcií s osobitnými právami (§ 220i OBZ, nejedná sa o konečný výpočet)
 - ▶ Vznik asymetrií v spoločnosti - prehľad a dodržiavanie
- ▶ Rozhodovanie akcionárov na valnom zhromaždení - najmenej 2/3 väčšina, overenie podpisu PVZ
 - ▶ v prípade JSA je možná modifikácia väčšiny (jej zvýšenie v stanovách) aj v prípade, ak je na prijatie rozhodnutia zákonom vyžadovaná jednoduchá väčšina
 - ▶ v prípade zmeny práv spojených s niektorým druhom akcií a o otázke prevoditeľnosti akcií je na rozhodnutie potrebná 2/3 väčšina hlasov akcionárov, ktorí vlastnia tieto akcie
- ▶ Rozhodovanie mimo valného zhromaždenia
 - ▶ Závisí od úpravy v stanovách, odpoveď len písomne, KTO zasiela návrh?
- ▶ The SAS from the UK perspective - Regulatory competition, twins or rivals, the UK private limited company and the French SAS (Brenda Hannigan, Professor of Corporate Law, University of Southampton, UK)

Správa a riadenie JSA - postavenie predstavenstva

- ▶ Úprava JSA neobsahuje komplexnú úpravu predstavenstva
- ▶ Funkčné obdobie členov predstavenstva môže byť aj na neobmedzenú dobu (nemusí sa aplikovať 5 ročný limit uplatňovaný v „štandardnej“ akciovej spoločnosti)
- ▶ Zákaz konkurencie nahradený písomnou notifikáciou spoločnosti
- ▶ Schvaľovanie aj iných dohôd medzi členom predstavenstva a spoločnosťou, ak tak určia stanovy, následok neschválenia - neplatnosť ?
- ▶ Nedochoádza k výraznejšej simplifikácii predstavenstva
- ▶ The SAS from the UK perspective - Regulatory competition, twins or rivals, the UK private limited company and the French SAS (Brenda Hannigan, Professor of Corporate Law, University of Southampton, UK)

Prevody akcií v JSA

- ▶ Súkromná versus verejná spoločnosť a dopady na prevoditeľnosť - musí byť „záujemca“
- ▶ Osobitosť v prípade prevodu akcií - vylúčenie prevoditeľnosti
 - ▶ „Uzamknutie“ akcionára v spoločnosti
 - ▶ Maximálne obdobie 4 rokov (od splatenia emisného kurzu)
 - ▶ Vyvážené právom požadovať od spoločnosti odkúpenie akcií
- ▶ Určenie ceny - zo zákona je požiadavka primeranosti - určenie primeranosti ceny a podmienky odkúpenia akcií spoločnosťou určia stanovky, AK NIE - NEPLATNOSŤ
- ▶ ALE Právo požadovať odkúpenie akcií spoločnosťou môže byť vylúčené
 - ▶ vlastné imanie spoločnosti by v dôsledku odkúpenia akcií bolo nižšie ako hodnota základného imania spolu s rezervným fondom, prípadne ďalšími fondmi vytváranými spoločnosťou, ktoré sa podľa zákona alebo stanov nesmú použiť na plnenie akcionárom, znížená o hodnotu nesplateného základného imania, ak táto hodnota ešte nie je zahrnutá v aktívach uvedených v súvahe podľa osobitného zákona,
 - ▶ spoločnosť je v kríze, úpadku alebo v dôsledku odkúpenia akcií by sa do krízy alebo úpadku dostala,
 - ▶ spoločnosť by v dôsledku odkúpenia akcií nemala aspoň jedného akcionára.

Akcionárske dohody v JSA

- ▶ V akcionárske dohode je možné dohodnúť najmä nasledujúce práva:
 - ▶ Právo pridať sa k prevodu akcií (tag-along)
 - ▶ Právo požadovať prevod akcií (drag-along)
 - ▶ Právo požadovať nadobudnutie akcií (shoot-out)
- ▶ Právo pridať sa k prevodu akcií a právo požadovať prevod akcií je možné registrovať v osobitnom registri vedenom Národným centrálnym depozitárom cenných papierov, a. s.
- ▶ Informácie o registrovaných právach je možné dohľadať na webe: <https://www.ncdcp.sk/jsa-podpora-start-upov/informacia-z-registrov-jsa/?search=®ister=3>
- ▶ Registrované právo pridať sa k prevodu akcií a právo požadovať prevod akcií sa nepremlčuje
- ▶ Podmienkou zavedenia práva pridať sa k prevodu akcií a právo požadovať prevod akcií je notárska zápisnica o príslušnej dohode akcionárov a vecnom obsahu príslušného práva
- ▶ Cieľom registrovania takýchto práv je ich vymožitelnosť, transparentnosť a otázka konečného užívateľa výhod

Simplifikácia práva obchodných spoločností

- ▶ Aká je úloha práva obchodných spoločností?
- ▶ Čo je základom simplifikácie práva obchodných spoločností?
- ▶ Je JSA potvrdením simplifikácie obchodných spoločností?

- ▶ Právo obchodných spoločností ako pododvetvie zmluvného práva, v rámci ktorého je potrebné zabezpečiť zmluvnú slobodu a dispozitívnosť noriem, zásahy zákonodarcu v podobe kogentných ustanovení by mali byť minimálne
- ▶ Simplifikácia práva obchodných spoločností by mala spočívať v zjednodušení procesu založenia (vzorové konštitučné dokumenty) a vzniku (elektronizácia), zníženia požiadavky na počiatočný kapitál, ochrana veriteľov prostredníctvom deklarácie solventnosti spoločnosti, flexibilná správa a riadenie spoločnosti (postavenie akcionárov a predstavenstva), flexibilné prevody akcií
- ▶ Modelový zákon EMCA ako nástroj simplifikácie práva obchodných spoločností na úrovni Európskej únie?

Ďakujem za pozornosť!

maria.patakyova@uniba.sk